

skandinavskim zemljama se održavaju o.n. i na skijama. Međunarodna organizacija za orijentaciju (engl. International Orienteering Federation), osn. je 1961 u Københavnu. God. 1962 i 1964 održano je PE, a od 1966 održava se svake god. PS. O.n. za PJ održava se od 1963 u organizaciji Komisije za o.n. pri Planinarskom savezu Jugoslavije.

orijentacijsko ronjenje, podvodne sp. aktivnosti: natjecateljske discipline s autonomnim aparatima otvorenoga kruga disanja; dijele se na: o.r. s promjenom smjera bez vidljivih orijentira, s promjenom smjera s vidljivim orijentirima, ekipno o.r. s promjenom smjera i radnim zadatkom. Natjecatelji prelaze stazu (500—700 m) roneći kompasom, a uz to pronalaze orijentire i obavljaju određene zadatke prema propozicijama, sve u što kraćem vremenu. Uspjeh u izvršenju natjecateljskih zadataka i postignuto vrijeme ocjenjuje se bodovima prema tablicama CMAS. Prvo PE u o.r. održano je 1967 u Augeri (Italija), a prvo PS 1973 na Omladinskom jezeru u Lokvama.

Ortola, Christian d' (1928), franc. reprezentativac u mačevanju; pobjednik na OI: 1948 u borbi floretom (ekipno), 1952 u borbi floretom (pojedinačno i ekipno) i 1956 u borbi floretom (pojedinačno).

Ortola, Pierre Jonquères d' (1920), franc. reprezentativac u konjičkom sportu, svj. prvak u preskakanju prepona (1966); jedini natjecatelj koji je uspio osvojiti dvije zlatne medalje na OI u preskakanju prepona (1952 i 1964). Osim toga, na OI 1964 i 1968 osvojio je i dvije srebrne medalje u ekipnoj konkurenciji.

Orjen, Planinarsko društvo, osn. 1928 u Dubrovniku. Dugogodišnji predsjednik (1929—41) bio je Gjuro Orlic (1886—1981). Poslije Oslobođenja nastavilo rad pod imenom PD Dubrovnik. Članovi društva uredili su kuću na Orjenu (Vrbanje), sklonište na Orjenskom sedlu, razvili planinarsko skijanje u Dubrovčana.

orlovski kasač, rus. kasačka konjska pasmina koju je osnovao knez Orlov krajem XVIII st.; nastala je križanjem dan. i niz. kasačkih kobilica pasmine Harddraver s orijentalnim pastusima. Dobiveni konji uspješno su križani s američkim kasačem i dobiven je o.k., brz i izdržljiv radni i sp. konj. Uzgaja se u SSSR.

orlovstvo, gimnastički pokret katoličkih organizacija, po svom programu tje. vježbanja sličan sokolstvu. Razvilo se skoro isto-

UTRKA OSMERACA

vremeno u Češkoj, Sloveniji i Hrvatskoj gdje su stvorene organizacije (Orel, odn. Orao) na čelu s posebnim Jugoslavenskim orlovskim savezom (1921—30).

Orožen, Franc (1853—1912), profesor, planinar, planinarski organizator i prvi predsjednik Slovenskog planinskog društva u Ljubljani (1893—1908). Napisao niz planinarskih, putopisnih i kulturno-povijesnih članaka i djela.

oria (tur.), naziv za četvrtu kategoriju po snazi u palivanskom načinu rvanja u Sandžaku.

ortodoksan problem, šah: svaki problem u čijem se rješenju striktno poštuju pravila igre FIDE.

ortodoksan prsno plivanje, zastarjela tehnika prsnog plivanja sa širokim zamahima ruku i nogu, velikim stankama i sporim ritmom; koristilo se oko 1930.

ortodoksan veslanje → engleski zaveslaj
ortopedska gimnastika, primjena određenih gimnastičkih vježbi s namjerom korekcije izraženih tje. deformiteta. Tom djelatnošću bavi se čitav niz stručnjaka; uključujući i ortopede, fizijatre, fizioterapeute, a često i psihologe, socijalne radnike itd.

oružarna, prostorija u kojoj se sprema, čuva i izdaje obuća i odjeća sportaša i drugi rekviziti. Obično se nalazi u sastavu svlačioničnog trakta.

os tijela, zamišljeni pravac koji prolazi kroz jednu od ravnina koje presijecaju tijelo. Čeo-

na jevo-desno i položena je u čeonoj ravnini. Sagitalna ili dubinska prostire u smjeru naprijed-nazad i polo- je u sagitalnoj ravnini. Okretanje ok- gitalne osi izvodi se u čeonj ravnini. tikalna ili uzdužna os se prostire u s- gore-dolje. Okretanje oko vertikalne o- vodi se u horizontalnoj ravnini.

osaekomi, džudo: [a] zahvat držanja; [b] manda suca natjecateljima za početak vata držanja. Na tu komandu mjerilac mena pokreće svoj sat, a udarcem o označava kad je isteklo 30 sek.

osaekomi toketa (jap.; držanje je pre- to), džudo: komanda gl. suca kojom lašava završetak držanja, a mjerilac vi- na zaustavlja sat i objavljuje koliko vat držanja trajao.

Osborn, Harold (1899), amer. reprezent- u atletici; prvi na OI 1924 u skoku uv- 1,96 m i u desetoboju sa 7710,775 b. sistem vrednovanja: 6668 b.; 1924 p- šao SR u skoku uvis na 2,03 m; sm- poslije i svj. rata za najboljeg skakača primjenom tzv. zapadne raskoračne le- (Osborn Roller).

Osburn, Carl Townsend (1884—?), ame- reprezentativac u streljaštvu; pobjednik n- 1912 u gađanju vojničkom puškom (eki- 1920 puškom slobodnog izbora (ekipno)- ničkom puškom sa 300 m stojeći (pojed- no), vojničkom puškom sa 300 m ležeći (p- no) i sa 300 m + 600 m ležeći (ekipno).

oscilatorno kretanje, biomehanika: m- nje odnosa dijelova tijela pri gibanju izmjenično premještanje težišta tijela p- vođenju složenih kretanja. Prilikom nji- na spravi gornji se dijelovi tijela u od- na donje kreću sporije. Kad se uspo- kontakt s podlogom, onda se donji di- kreću sporije, tako da se gornji dijel- odnosu na donje kreću brže. Grada ap- za kretanje dozvoljava samo o.k., jer n- pokreću samo onaj kraj poluge (kosti) ima kontakt s podlogom, odn. oslon- Tipično o.k. je nihanje i lujanje u- gimnastici.

osiguravalište, planinarstvo: prikladno- sto u stijeni, npr. polica ili udubljenje, o- le penjač može uzetom osiguravati- partnera. Ako takvog mjesta nema, p- će naprije osigurati sebe vezivanjem o- zabijen u stijenu ili o cepin zabijen u s- tek zatim će dopustiti kretanje partn-

Osišek, Rukometni klub, osn. 1949 pod- vom RK Grafičar; od 1968 djeluje po- vim imenom; pobjednik Kupa Jugoslavi-

ORIJENTACIJSKO
RONJENJE